

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра управління та адміністрування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Навчально-наукового
інституту «Каразінський інститут
міжнародних відносин та
туристичного бізнесу»
Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

“28” серпня 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Критичне мислення»

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

галузь знань ____ С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини,
D Бізнес, адміністрування та право

спеціальність ____ С3 Міжнародні відносини, D3 Менеджмент, D7 Торгівля

освітня програма _____ Міжнародна логістика _____

вид дисципліни _____ обов'язкова _____

факультет Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2025 / 2026 навчальний рік

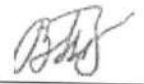
Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
28 серпня 2025 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Олена ПАРХОМЕНКО, кандидат економічних наук, доцент, доцент з во кафедри управління та адміністрування навчально-наукового інституту «Каразінська школа бізнесу»

Програму схвалено на засіданні кафедри управління та адміністрування навчально-наукового інституту «Каразінська школа бізнесу»

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

В.о. завідувача кафедри доктор економічних наук, професор

Вікторія ТРЕТЯК

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

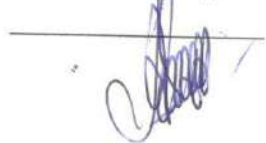

Сергій БЕРЕНДА
(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

Голова науково-методичної комісії

 Ганна ПАНАСЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Критичне мислення” складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна логістика» підготовки

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напряму) С3 Міжнародні відносини, D3 Менеджмент, D7 Торгівля

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є опанування теорії критичного мислення, формування навичок критичного мислення в управлінській діяльності, критичного відбору та оцінки інформації та аргументованого висловлювання своїх суджень.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення дисципліни є:

- уміти застосовувати навички абстрактного мислення, аналізу, синтезу через набуття розуміння основних законів логічного та принципів критичного мислення;
- розвивати здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями через усвідомлення особливостей людського мислення у процесі прийняття рішень;
- бути здатними до адаптації та дії в новій ситуації, застосовуючи навички критичного оцінювання інформації і прийняття рішень в умовах невизначеності;
- розвивати навички генерації нових ідей та навчитися аргументовано формувати свої ідеї та судження.
- уміти аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення;
- розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності;
- уміти використовувати прийоми критичного мислення у процесі прийняття і реалізації управлінських рішень в умовах невизначеності.

1.3. Кількість кредитів – 4 кредити ECTS

1.4. Загальна кількість годин – 120 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	—
Семестр	
1-й	—
Лекції	
16 год.	—
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	—
Лабораторні заняття	
0 год.	—

Самостійна робота	
72 год.	—
Індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

Загальні компетентності:

- ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
- ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою
- ЗК12. Здатність бути критичним і самокритичним
- ЗК13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності
- ЗК15. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК2.7. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

ФК3.1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької та торговельної діяльності

1.7. Заплановані результати навчання

РН3. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

РН4. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

РН5. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

РН8. Володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземну мову, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проектів.

РН15. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН19. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень

РН25. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

1.8. Пререквізити: вказати перелік дисциплін, що передують вивченню даної дисципліни

Дисципліна вивчається на 1-м курсі у 1-му семестрі.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Основи критичного мислення.

Тема 1. Поняття і сутність критичного мислення.

Мислення, інтелект, розум. Критичне мислення: цілі, особливості, основні характеристики. Компоненти критичного мислення: теорії, евристики, установки. Пізнання, його вид та рівні. Трилемма Мюнхгаузена. Прагматика пізнання: мапа і територія.

Тема 2. Особливості людського мислення, що впливають на прийняття рішень.

Інтуїція. Евристика. Емоції і мислення. Сприйняття, типізація, передбачення (передумання). Забобони і стереотипи.

Типові помилки при визначенні причинних зв'язків: «після цього – означає, внаслідок цього», ігнорування регресії до середнього, помилка влучного стрілка, ігнорування апіорної ймовірності (базового відсотка). «Те, що я бачу, - це все, що є насправді». Схильність до підтвердження своєї точки зору. Ефект ореолу. Хибні спогади, «проблема свідка». Евристика доступності. Евристична підміна запитання. Неусвідомлене мислення, ефект якоря, фреймінг. Систематична помилка того, хто вижив. Ефект «чорного лебедя».

Розділ 2. Формальна логіка як складова критичного мислення.

Тема 3. Логіка та основні логічні поняття.

Базові логічне поняття. Логічна істинність, логічна хибність, логічне слідування. Логічні помилки. Поняття логічного закону. Закон тотожності. Закон не протиріччя. Закон виключеного третього. Закон достатньої підстави.

Тема 4. Дедукція та індукція: як правильно міркувати.

Міркування, судження і твердження. Умовиводи зі складних суджень, їхні різновиди. Умовиводи з простих атрибутивних суджень. Силогізми: склад, фігури, правила. Перевірка силогізмів за допомогою діаграм Ейлера-Венна. Ентимеми. Алгоритм відновлення пропущених положень у міркуваннях. Критичний аналіз умовиводів.

Індукція і пошук причин. Причина як необхідна і достатня умова. Формальні і динамічні причини. Прості і складні причини. Методи встановлення причинних залежностей. Причинність і кореляція. Узагальнювальна індукція. Вибірка і генеральна сукупність. Репрезентативність і надійність. Абдукція. Умовиводи за аналогією, необґрунтована аналогія, коло в аналогії.

Розділ 3. Критичне мислення і комунікація.

Тема 5. Аргументація та її складові. Проблеми аргументації.

Ефективна комунікація. Аргументація, її мета і суб'єкти. Склад і структура аргументації. Види аргументів. Модель аргументації за Тулміном: теза, дані, підстави, підтримки, кваліфікатори, обумовлення. Поняття аргументативного поля. Формальні і процедурні аспекти успішної аргументації. Підстава и пояснення. Докази і свідoctва, приклади та ілюстрації. Легітимні та нелегітимні засоби аргументації. Стратегія і тактика суперечки.

Поширені неформальні помилки і прийоми в аргументації. Виривання з контексту, невинуватене акцентування, необґрунтоване об'єднання/роз'єднання, помилка солом'яного опудала (фіктивного супротивника). Апеляція до традиції. «Більшість помилятися не може». Апеляція до авторитету. Апеляція до сили («палочний аргумент»).

Тема 6. Ефективна комунікація. Запитування і формулювання проблем

Ефективний діалог. Мета діалогу. Навіщо і як ставити питання. Види запитань. Метод Сократа. П'ять «Чому?». Інтерактивне запитання. «Яке питання – така й відповідь». Запитання-уточнення.

Дебати як інструмент генерування колективних рішень. Склад і структура дебатів. Стратегія і тактика.

Розділ 4. Критичний аналіз інформації та медіаграмотність.

Тема 7. Критичний аналіз інформації.

Поняття і властивості інформації. Пошук та відбір потрібної інформації. Прийняття рішень на основі відібраної інформації.

Тема 8. Критичне мислення при вивченні текстів та візуальних матеріалів.

Критичне читання текстів. Критичний аналіз візуальних матеріалів і даних.

Тема 9. Фактчекінг і медіаграмотність.

Способи формування, виявлення та усунення неправдивої інформації. Маніпулювання цифрами і фактами. Як оцінити інформацію, відокремити факти від думок. Вплив на людей за допомогою методів переконань та пропаганди.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Основи критичного мислення												
Тема 1. Поняття і сутність критичного мислення.	10	2	2			6						
Тема 2. Особливості людського мислення, що впливають на прийняття рішень	10	2	2			6						
Разом за розділом 1	20	4	4			12						
Розділ 2. Формальна логіка як складова критичного мислення												
Тема 3. Логіка та основні логічні поняття.	14	2	4			8						
Тема 4. Дедукція та індукція: як правильно міркувати.	14	2	4			8						
Разом за розділом 2	28	4	8			16						
Розділ 3. Критичне мислення і комунікація												
Тема 5. Аргументація та її складові. Проблеми аргументації.	20	2	6			12						
Тема 6. Ефективна комунікація. Запитання і формулювання проблем	13	1	4			8						
Разом за розділом 3	33	3	10			20						
Розділ 4. Критичний аналіз інформації та медіаграмотність												
Тема 7. Критичний аналіз інформації	14	2	4			8						

Тема 8. Критичне мислення при вивченні текстів та візуальних матеріалів	11	1	2			8						
Тема 9. Критичне мислення та медіаграмотність	14	2	4			8						
Разом за розділом 4	39	5	10			24						
Усього годин	120	16	32			72						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Тема 1. Поняття і сутність критичного мислення.	2
2	Тема 2. Особливості людського мислення, що впливають на прийняття рішень.	2
3	Тема 3. Логіка та основні логічні поняття	2
4	Тема 3. Логіка та основні логічні поняття	2
5	Тема 4. Дедукція та індукція: як правильно міркувати	2
6	Тема 4. Дедукція та індукція: як правильно міркувати	2
7	Тема 5. Аргументація та її складові. Проблеми аргументації.	2
8	Тема 5. Аргументація та її складові. Проблеми аргументації.	2
9	Тема 5. Аргументація та її складові. Проблеми аргументації.	2
10	Тема 6. Ефективна комунікація. Запитування і формулювання проблем	2
11	Тема 6. Ефективна комунікація. Запитування і формулювання проблем	2
12	Тема 7. Критичний аналіз інформації	2
13	Тема 7. Критичний аналіз інформації	2
14	Тема 8. Критичне мислення при вивченні текстів та візуальних матеріалів	2
15	Тема 9. Критичне мислення та медіаграмотність	2
16	Тема 9. Критичне мислення та медіаграмотність	2
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
		денна форма
1	Проробка конспекту лекції, вивчення рекомендованої літератури по темах, які викладаються на лекціях	26
2	Підготовка до практичних занять	10
3	Підготовка до аудиторних контрольних робіт	14
4	Виконання домашніх завдань	22
	Разом	72

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

7. Методи навчання

Під час опанування матеріалу навчальної дисципліни «Критичне мислення» з метою формування зазначених вище компетентностей і результатів навчання використовуються такі методи:

лекції та самостійне читання електронних та друкованих джерел для формування системи теоретичних знань з дисципліни;

наочні методи, зокрема, презентації, використання відео та інших візуальних засобів, що сприяє кращому розумінню навчального матеріалу з дисципліни;

проблемні, частково-пошукові та дослідницькі методи навчання, аналіз кейсів і діагностика ситуацій, ділові ігри – під час обговорень, дискусій, практичних занять щодо різних аспектів управління в організації, роботі в малих групах; виконання самостійних практичних завдань.

8. Методи контролю

Оцінювання знань здобувачів з дисципліни «Критичне мислення» передбачає всі види занять, передбачених навчальним планом. Під час вивчення дисципліни застосовуються такі методи оцінювання знань:

□ *поточний контроль* здійснюється на практичних заняттях під час усної співбесіди зі здобувачами за результатами виконання домашніх завдань, перевірки розв’язання типових задач; перевірки розв’язання нетипових задач на використання знань в практичних ситуаціях;

□ *проміжний контроль* проводиться за допомогою проведення тестового контролю та виконання комплексної контрольної роботи;

□ *підсумковий контроль* передбачає проведення тестового підсумкового контролю (заліку) з усього курсу.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Екзамен	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Розділ 3		Розділ 4			Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
6	7	7	7	7	7	6	6	7	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти за відповіді на питання поточного контролю

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Поточні тестові контролю (ТК1, ТК2, ТК3, ТК4) – максимум 20 балів: у кожному тестовому контролі містяться по 10 запитань теоретичного та прикладного характеру. Завдання можуть мати одну або більше правильних варіантів відповідей, за правильну відповідь на кожне завдання дається максимально 0,5 бали. Поточні тестові контролю є частиною дистанційного курсу “Критичне мислення” і доступні студентам за посиланням: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5348>.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти при виконанні самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання індивідуальних завдань студентами є:

1. Повнота виконання завдання:

- елементарна;
- фрагментарна;
- повна;
- неповна.

2. Рівень самостійності студента

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. Сформованість навчально-інформаційних умінь (роботи з підручником, володіння різними способами читання, складання плану, рецензій, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо)

4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, виконувати творчі завдання тощо);

5. Рівень сформованості фахових методичних вмінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

Зведена шкала оцінювання роботи студентів з дисципліни «Критичне мислення»

<i>Види робіт</i>	<i>Максимум балів</i>
Поточний контроль 1	5
Поточний контроль 2	5
Поточний контроль 3	5
Поточний контроль 4	5
Виконання завдань для самостійної роботи за темами курсу	40
РАЗОМ	60
Екзамен	40

ВСЬОГО	100
--------	-----

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

При проходженні онлайн курсу “Критичне мислення в українському контексті” на платформі Prometheus (https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+CTIUC101+2022_T2_3/course/) здобувачеві в разі отримання сертифікату зараховується 15 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
0-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Д. Канеман. Мислення швидко і повільне /Пер. з англ. М. Яковлєв.– К.: Вид-во Наш формат, 2017. – 480 с.
2. Конверський А.Є. Критичне мислення. Підручник/ Вид-во ЦУЛ, 2021. – 344 с.
3. Tom Chatfield Critical Thinking: Your Guide to Effective Argument, Successful Analysis and Independent Study. – 2017. – 328 pages. – SAGE Publications Ltd

Допоміжна література

1. Hurley, Patrick J. A concise introduction to logic (11-th ed.) Boston, 2012.
2. Lipman M. Thinking in education / Lipman M. — Cambridge : Cambridge university press, 1991. — 188 p.

3. Lipman M. Critical thinking: What can it be? / Matthew Lipman. — Institute of Critical Thinking. Resource Publication, 1988. — Series 1. — № 1. — 12 p.
4. Lipman M. Thinking Children and Education // Matthew Lipman. — Montclair State College, 1993. — 432 p.
5. McRaney D. Survivorship Bias // You are not so smart – May 23, 2013. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу.
6. Walter Sinnott-Armstrong, Robert J. Fogelin. Understanding arguments. An introduction to informal logic. 8-th edition. Dartmouth College, Belmont, 2010.
7. Берн Е. Ігри, у які грають люди /пер. з англ. Карини Меншикової. Х.: 2017, 254 с.
8. Бредбері, Рей. 451° за Фаренгейтом [Текст] : [повість] /; [пер. з англ. Є. Крижевича]. - Т. : Навчальна книга - Богдан, 2011. - 205 с.
9. Гакслі, Олдос. Який чудесний світ новий! Переклад з англійської: Віктор Морозов; малюнки: Студія DVOIKA. Львів: ВСЛ. 2016. 368 стор.
10. Д'юї Д. Досвід і освіта / Джон Д'юї ; [пер. з англ. Марії Васильченко]. — Львів : Кальварія, 2003. — 84 с.
11. Д'юї Дж. Демократія і освіта / Джон Д'юї ; [пер. з англ.]. — Львів : Літопис, 2003. — 289 с.
12. Елленберг Дж. Як ніколи не помилятися. Сила математичного мислення / пер. з англ. Андрій Іщенко. – 2-ге вид. –К.: Наш формат, 2018. – 408 с.
13. Кові С. Р. 7 звичок надзвичайно ефективних людей / Стівен Р. Кові ; пер. з англ. О. Любенко. – 2-е стер. – Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2016. – 384 с.
14. Кові С. Р. Восьма звичка. Від ефективності до величі / Стівен Р. Кові – Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2017. – 496 с.
15. Левітін Д. Структуроване милення. Ясний розум в інформаційному хаосі / пер. з англ. Роман Шиян. – к.: Наш формат, 2020. – 456 с. Ріел Д., Мартін Р. Техніка ухвалення рішень. Як лідери роблять вибір / пер. з англ. Наталія Кошманенко. – К.: Наш формат, 201+9. – 248 с.
16. Медіа грамотність. Критичне мислення у мультимедійному світі [Текст] : підруч. для вчителя / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу ; [пер. з англ. С. Дьома ; за заг. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк]. - 2-ге вид., стер. - Київ : Академія Української Преси : Центр Вільної Преси, 2017. - 319 с. :
17. Медіаграмотність та критичне мислення на уроках суспільствознавства: посібник для вчителя / Т. Бакка, О. Бурім, О. Волошенюк, Р. Євтушенко, Т. Мелешенко, О. Мокрогуз; За ред. В. Іванова, О. Волошенюк. – К. : ЦВП, АУП, 2016. – 243 с.
18. Оклі Б. Навчитися вчитися. Як запустити свій мозок на повну / пер. з англ. Артем Замоцний. – 2-ге вид. –К. : Наш формат, 2019. – 272 с.
19. Орвел Дж. 1984: роман / Джордж Орвел; з англ. пер. В. Шовкун. – К.: Вид-во Жупанського, 2015. – 312 с.
20. Померанцев П. Це не пропаганда. Подорож на війну проти реальності / https://chtyvo.org.ua/authors/Peter_Pomerantsev/Tse_ne_propahanda_Podorozh_na_viinu_proty_reality/
21. Поппер, К. Р. Відкрите суспільство та його вороги : у 2 т. / К. Р. Поппер ; пер. з англ. О. Буценка. — Київ : Основи, 1994. — Т. 1 : У полоні Платонових чарів. – 444 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Popper_Karl/Vidkryte_suspilstvo_ta_yoho_vorohy_Tom_1.pdf
22. Сапольські, Р. М. Біологія поведінки. Причини доброго і поганого в нас : [пер. з англ. О. Любенко] / Р. М. Сапольські. – Київ : Наш Формат, 2021. – 672 с.
23. Селігей П. О. Народжується текст... (З досвіду відомих авторів) // Мовознавство. – 2015. – № 1. – С. 47–66.
24. Талеб Нассім (2017). «Чорний лебідь»:. Переклад з англ.: Микола Климчук. Київ: «Наш Формат». 392 стор.
25. Терно С. Критичне мислення – сучасний вимір суспільствознавчої освіти / С. О. Терно. – Запоріжжя: Просвіта, 2009. – 268 с.
26. Терно С.О. У чому секрет успіху пропаганди, або усвідомленість – системотвірна властивість критичного мислення // Постметодика. – 2014. № 4. – С. 13-20.

27. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д. – Київ : Вид-во «Плеяди», 2006.
28. Франкл В. Людина у пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі. / Віктор Франкл ; [пер. з нім.]— Х. : Клуб сімейного дозвілля. — 2016. — 160 с.
29. Фрейре П. Формування критичної свідомості / Фрейре П. ; [з англ. пер. О. Дем'янчук]. — К. : Юніверс, 2003. — 176 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. Панченков А. Дидактичні стратегії критичного читання
2. Панченков А. Дидактичні стратегії критичного читання — <http://osvita.ua/school/method/technol/1125/>
3. О. Карачинський. Вступ до критичного мислення. – ВУМ-онлайн: — <https://vumonline.ua/course/critical-thinking/>
4. “Наука повсякденного мислення” . – Prometheus — https://courses.prometheus.org.ua/courses/UQx/THINK101/2016_T2/info
5. Як мислити критично: огляд онлайн-курсів — https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/yak_misliti_kritichno_oglyad_onlaynkursiv/
6. ОНЛАЙН-КУРС «НОВИННА ГРАМОТНІСТЬ» — <https://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22>
7. «Very Verified: онлайн-курс з медіаграмотності» пояснює, як орієнтуватися в інформації довкола та як розпізнавати дезінформацію та пропаганду: — <https://verified.ed-era.com/ua#rec129945142>
8. VOXU-EdEra: Фактчек: довіряй-перевіряй — <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:VOXU-EdEra+FactCheck101+2018/info>
9. Common sense education — <https://www.commonsense.org/education/>
10. Критичне мислення в українському контексті – онлайн-курс. Платформа Prometheus — https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+CTIUC101+2022_T2_3/home
11. Роберт Сапольські. Біологія поведінки людини – відео-лекції — <https://www.youtube.com/watch?v=98IA0dxHVS&list=PL6NcH-LB5H3IEgnF7f7vskvHWe6V0E3i>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік/екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі “Критичне мислення”.